

**WET van,
houdende nadere wijziging van
het Wetboek van Strafvordering
(S.B. 1977 no. 94, zoals laatstelijk
gewijzigd bij S.B. 2023 no. 135)**

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat - in verband met de invoering van het spreekrecht voor slachtoffers van misdrijven - het nodig is het Wetboek van Strafvordering (S.B. 1977 no. 94, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 135) nader te wijzigen;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

ARTIKEL I

In het Wetboek van Strafvordering (S.B. 1977 no. 94, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 135) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Na artikel 316 worden twee artikelen 316a en 316b toegevoegd, luidende:

Artikel 316a

1. De beledigde partij die ingevolge artikel 316 over de strafzaak in het geding heeft gevoegd, kan daarbij tevens kenbaar maken van het spreekrecht als bedoeld in artikel 322a gebruik te willen maken.
2. Van het spreekrecht kan door de beledigde partij slechts gebruik worden gemaakt voor zover de strafzaak, waarin de beledigde partij zich heeft gevoegd, een misdrijf betreft.

Artikel 316b

1. Het spreekrecht kan door de beledigde partij worden uitgeoefend, door:
 - a. het directe slachtoffer van het misdrijf, zijnde degene die als rechtstreeks gevolg van een strafbaar feit vermogensschade of andere schade of nadeel heeft ondervonden;
 - b. de nabestaande van het slachtoffer, zijnde de huwelijks- of levenspartner en bij afwezigheid van deze de bloedverwanten in de rechte lijn tot en met de eerste graad.
2. Het spreekrecht kan ook worden uitgeoefend door de ouders van een slachtoffer dat jonger dan 18 (achttien) jaar is, of door een persoon die het slachtoffer als behorende tot zijn gezin, verzorgt en opvoedt en in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staat. Van het spreekrecht kan gezamenlijk of elk afzonderlijk gebruik worden gemaakt.

3. Indien het slachtoffer de leeftijd van twaalf jaren nog niet heeft bereikt, kan het spreekrecht worden uitgeoefend door zijn wettelijke vertegenwoordigers voor zover deze vertegenwoordiging niet in strijd is met het belang van de minderjarige. De wettelijke vertegenwoordigers kunnen tevens gezamenlijk of elk afzonderlijk, op de terechtzitting een verklaring afleggen over de gevolgen die de strafbare feiten genoemd in lid 1, bij hen teweeg hebben gebracht. De rechter kan, ambtshalve of op vordering van de vervolgingsambtenaar, beslissen dat het spreekrecht niet wordt uitgeoefend door de wettelijke vertegenwoordiger wegens strijd met het belang van de minderjarige.

- B. Na artikel 317 wordt een nieuw artikel 317a toegevoegd, luidende:

Artikel 317a

Het bepaalde in artikel 317 lid 1 is niet van toepassing, indien de beledigde partij slechts gebruik wenst te maken van het spreekrecht.

- C. Artikel 320 komt te luiden:

1. De beledigde partij mag tot bewijs van de geleden schade of van het bedrag daarvan stukken overleggen, daarbij tevens voor dat bewijs eigen getuigen en deskundigen voorbrengen.
2. Bij de voeging wordt door de beledigde partij aan het Openbaar Ministerie schriftelijke mededeling gedaan, waarin een opgave wordt gedaan ten aanzien van de getuigen en deskundigen die zullen worden voorgebracht.
3. De rechter kan weigeren dat bepaalde opgegeven getuigen of deskundigen wordt opgeroepen.

- D. Na artikel 322 worden de artikelen 322a en 322b toegevoegd, luidende:

Artikel 322a

1. De beledigde partij, die spreekrechtgerechtigde is als bedoeld in artikel 316a, kan daarbij een verklaring afleggen omtrent de gevolgen welke het ten laste gelegde feit voor hem heeft gehad.
2. De spreekgerechtigde kan de rechter verzoeken of het spreekrecht mag worden uitgeoefend door een daartoe bijzondere gemachtigde.
3. Indien meerdere spreekgerechtigden hebben meegedeeld dat zij van hun spreekrecht gebruik willen maken, beslist de rechter welke personen van het spreekrecht gebruik kunnen maken.

Artikel 322b

De rechter kan vragen stellen betreffende de verklaring door de spreekgerechtigde gedaan. Nadere vragen van de vervolgingsambtenaar en van de verdachte worden slechts door tussenkomst van de rechter gesteld.

ARTIKEL II

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
2. Zij treedt inwerking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
3. De Minister van Justitie en Politie is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de,

CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI

WET van,
houdende nadere wijziging van
het Wetboek van Strafvordering
(S.B. 1977 no.94, zoals laatstelijk
gewijzigd bij S.B. 2023 no. 135)

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ALGEMEEN

Het huidige Wetboek van Strafvordering heeft sedert haar vaststelling in 1977 een aantal wijzigingen gehad, maar de grondstructuur van het wetboek is in grote lijnen nog steeds dezelfde. In die grondstructuur (gematigd accusatoir) speelt het slachtoffer een marginale rol. Het slachtoffer is weliswaar vaak de initiator van het strafrechtelijk onderzoek door de aangifte die hij bij de politie van een jegens hem gepleegd strafbaar feit kan doen, maar nadat het strafrechtelijk onderzoek van start is gegaan, verdwijnt het slachtoffer uit beeld, tenzij zijn verklaring als getuige nodig is. Die verklaring dient dan om de waarheid van de toedracht van het gebeurde te achterhalen.

Bij de vaststelling van het huidige Wetboek van Strafvordering in de jaren zeventig (1977) is aan het slachtoffer wel de mogelijkheid geboden zich te voegen in het strafproces als beledigde partij en een vordering tot vergoeding van materiële schade tegen de verdachte in te dienen. Het slachtoffer heeft daarbij het recht zich in rechte te laten bijstaan.

Door de ontwikkelingen op internationaal niveau is er meer aandacht voor de positie van het slachtoffer gekomen.

In de jaren tachtig zijn de slachtofferrechten tot ontwikkeling gekomen. In het kader van de Verenigde Naties is in 1985 resolutie 40/34 aanvaard door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, waarin aanbevelingen zijn gedaan met betrekking tot de rechten van slachtoffers: *"The responsiveness of judicial and administrative processes to the needs of victims should be facilitated by (...) b. Allowing the views and concerns of victims to be presented and considered at appropriate stages of the proceedings where their personal interests are affected, without prejudice to the accused and consistent with the relevant national criminal justice system"*.

Maar van een verdere verandering in de positie van het slachtoffer in het strafproces is tot nu toe weinig van gekomen.

Het spreekrecht van slachtoffers in het strafrecht is een belangrijk instrument dat hen de mogelijkheid geeft om tijdens de rechtszaak te spreken over de impact van het misdrijf op henzelf en hun leven. Dit recht stelt slachtoffers in staat om hun stem te laten horen, hun verhaal te vertellen en hun gevoelens en standpunten kenbaar te maken aan de rechter en andere betrokkenen bij het strafproces. Het biedt slachtoffers de kans om gehoord te worden en hun verhaal rechtstreeks aan de rechter te vertellen voordat er een straf wordt opgelegd aan de dader.

Het apart regelen van het spreekrecht voor slachtoffers in het Wetboek van Strafvordering zou een manier kunnen zijn om het belang en de procedure ervan duidelijk te maken binnen de juridische context. Dit kan bijdragen aan het versterken van de rechten van slachtoffers en het vergroten van hun rol in het strafrechtelijk proces.

Het spreekrecht van slachtoffers kan onder andere verschillende doelen dienen.

1. Erkenning en empowerment: Door het spreekrecht kunnen slachtoffers zich gehoord en erkend voelen in het strafrechtelijk proces. Het geeft hen de mogelijkheid om een actieve rol te spelen en invloed uit te oefenen op de uitkomst van de zaak.
2. Informatieverstrekking: Slachtoffers kunnen de rechter voorzien van waardevolle informatie over de impact van het misdrijf op henzelf, hun familie en hun gemeenschap. Dit kan de rechter helpen bij het nemen van beslissingen over de strafmaat en andere aspecten van de zaak.
3. Emotionele verwerking: Het spreekrecht biedt slachtoffers de gelegenheid om hun emoties te uiten en hun gevoelens van woede, verdriet, angst en frustratie te delen. Dit kan een belangrijk onderdeel zijn van het helingsproces voor slachtoffers.
4. Preventie: Het horen van de persoonlijke verhalen van slachtoffers kan een afschrikkend effect hebben op daders en potentiële daders, waardoor het aantal misdrijven mogelijk wordt verminderd.

Het spreekrecht van slachtoffers wordt in veel rechtsgebieden erkend en kan variëren in de mate waarin het wordt toegepast en de specifieke procedures die van toepassing zijn.

Het is belangrijk op te merken dat het spreekrecht van slachtoffers niet betekent dat zij een formele rol krijgen in het strafproces, zoals bijvoorbeeld de rol van aanklager. Het is eerder een gelegenheid voor slachtoffers om hun perspectief te delen en hun stem te laten horen binnen het juridische kader van het strafrechtelijk proces.

Deze wet strekt dan ook de eerste stappen te zetten om daarin verandering te brengen. Het biedt het slachtoffer en de nabestaanden, naast de bestaande mogelijkheid om als beledigde partij in het strafgeding te voegen, in dat proces een forum om zich uit te spreken over de gevolgen die het strafbare feit voor hen heeft gehad.

Daarbij wordt aan het slachtoffer en de nabestaanden, voor zover deze zich als beledigde partij in het strafgeding hebben gevoegd ter zake van een vordering tot schadevergoeding, de ruimte geboden om in dat proces een verklaring af te leggen omtrent de gevolgen die het strafbare feit in zijn algemeenheid voor hen heeft gehad. Hiermee wordt eveneens aan '*het voegingsrecht van het slachtoffer terzake schadevergoeding*', die van oudsher zich heeft beperkt tot de materiële schade, de ruimte gelaten de immateriële aspecten van de schade mede te nemen, nu de aan het slachtoffer en de nabestaanden gegeven '*spreekruimte*' daartoe zal bijdragen.

Het is om deze reden dat ervoor is gekozen om het spreekrecht aan het slachtoffer en de nabestaanden te koppelen met het gebruik van het '*voegingsrecht tot schadevergoeding*'. Bovendien wanneer een slachtofferverklaring ook door de rechter in zijn beoordeling van de zaak (schade) wordt betrokken, is het aannemelijk dat het slachtoffer zich serieus genomen zal voelen, en niet alleen maar om het zich alleen emotioneel te kunnen uiten.

De verklaring van het slachtoffer krijgt daardoor de plaats, die het toekomt, te weten onderdeel te worden van de informatie, waarover de rechter moet beschikken, alvorens tot zijn beoordeling te

komen met betrekking tot de omvang en de aard van de schade die door het strafbaar feit is aangericht. Niet alleen de rechter, maar ook de verdachte kan rechtstreeks van het slachtoffer of diens nabestaande horen wat het gepleegde misdrijf in hun leven heeft betekend.

Zodoende komen de gevolgen van het misdrijf dat hem ten laste is gelegd, in beeld en draagt dit er wellicht ook toe bij dat de verdachte gaat beseffen wat hem verweten wordt. Dit besef kan helpen bij het voorkomen van recidive.

De verklaring van het slachtoffer of diens nabestaande kan ook bijdragen aan het herstel van de emotionele schade, die bij het slachtoffer of diens nabestaanden is aangericht. In het openbaar een verklaring afleggen kan sommige van hen helpen de gevolgen van het misdrijf geheel of gedeeltelijk te verwerken. Bovendien kan het spreekrecht de zichtbaarheid van het slachtoffer vergroten en wellicht daardoor eveneens in het algemeen preventief werken.

Het wetsvoorstel regelt een spreekrecht, geen spreekplicht. Slachtoffers of diens nabestaanden die zich in verband met schadevergoeding in het strafproces hebben gevoegd, kunnen vrijelijk er voor kiezen al dan niet gebruik van te maken.

Slachtoffers of diens nabestaanden krijgen het recht op de openbare terechtzitting te kennen te geven welke gevolgen het ten laste gelegde feit bij hen te weeg hebben gebracht (victim's statement of impact statement).

Het is dus uitdrukkelijk niet de bedoeling dat aan slachtoffers of diens nabestaanden een mogelijkheid wordt geboden hun visie op de verdachte of de toe te kennen straf te geven.

B. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 316a

Er is gekozen om het spreekrecht door slachtoffers en nabestaanden te doen uitoefenen in het kader van de vordering tot schadevergoeding door de beledigde partij. Daarbij kan de beledigde partij die slachtoffer of nabestaande is, bij de voeging in het strafgeding eveneens aangeven van het spreekrecht gebruik te willen maken (artikel 316a).

In het algemeen deel is reeds aangegeven waarom deze keus is gemaakt.

De mogelijkheid om gebruik te kunnen maken van het spreekrecht door de beledigde partij is beperkt tot slechts de misdrijven; dus voor zover de strafzaak, waarin de beledigde partij zich heeft gevoegd, een misdrijf betreft. Deze beperking is ingegeven om te voorkomen dat slachtoffers van strafbare feiten van geringe ernst, waarvoor de beledigde partij voor een vordering tot schadevergoeding wel zou kunnen voegen in het strafproces, ook het spreekrecht zouden kunnen uitoefenen.

Artikel 316b

Tot de kring van degenen, die van het spreekrecht gebruik mogen maken, de zogenaamde spreekgerechtigden, behoort het directe slachtoffer van het misdrijf, zijnde degene die als rechtstreeks gevolg van een strafbaar feit vermogensschade of andere schade of nadeel heeft ondervonden.

Het slachtoffer is de eerst aangewezen om van het spreekrecht gebruik te maken. Is het slachtoffer overleden of anderszins niet in staat om van het spreekrecht gebruik te maken, dan komt dat recht toe aan de nabestaanden. Het komt gewenst voor de kring van gerechtigde nabestaanden te beperken.

Tot de nabestaanden rekent het wetsvoorstel de bloedverwanten in de eerste graad. Dit zijn de ouders van het slachtoffer of de kinderen.

Het wetsvoorstel maakt het eveneens mogelijk dat de echtgenoot of de partner van het slachtoffer het woord voert. In de opzet van het wetsvoorstel is de kring beperkt gehouden.

Het voorgaande betekent dat, wanneer het slachtoffer aangeeft te willen spreken, niet daarnaast ook nog eens anderen het woord kunnen voeren. Willen de nabestaanden van het spreekrecht gebruik maken, dan is één van hen daartoe gerechtigd. Het is niet wenselijk dat meerdere personen van het spreekrecht gebruik maken. Onderling zullen de gerechtigden moeten uitmaken, wie van hen het woord wil voeren. De zittingsrechter bepaalt wie van de nabestaanden en hoeveel nabestaanden het woord mag voeren (artikel 322a).

De mogelijkheid bestaat eveneens dat het spreekrecht wordt uitgeoefend door de ouders van een slachtoffer dat jonger dan 18 (achttien) jaar is. Benadrukt wordt dat er een nauwe band met het slachtoffer moet bestaan, bijvoorbeeld dat de minderjarige in hetzelfde huis van de ouders woont of door de ouder middels alimentatie/onderhoudsbijdrage wordt verzorgd. Ook door een persoon die dat slachtoffer als behorende tot zijn gezin, verzorgt en opvoedt en in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staat, kan het spreekrecht worden uitgeoefend. Van het spreekrecht kan in dit geval gezamenlijk of elk afzonderlijk gebruik worden gemaakt.

Indien het slachtoffer de leeftijd van twaalf jaren nog niet heeft bereikt, kan het spreekrecht worden uitgeoefend door zijn wettelijke vertegenwoordigers, voor zover deze vertegenwoordiging niet in strijd is met het belang van de minderjarige. De wettelijke vertegenwoordigers kunnen tevens gezamenlijk of elk afzonderlijk, op de terechtzitting een verklaring afleggen over de gevolgen die het strafbaar feit genoemd in lid 1, bij hen teweeg hebben gebracht.

Artikel 317a

Volgens artikel 317 lid 1 is de beledigde partij die zich niet in het geding in eerste aanleg heeft gevoegd voor wat de vordering tot schadevergoeding betreft, onbevoegd in het geding in hoger beroep te voegen. Indien de beledigde partij slechts gebruik wenst te maken van het spreekrecht, dan is ervoor gekozen om van voormelde bepaling af te wijken. Er kunnen gevallen zich voordoen, waarbij bijvoorbeeld de beledigde partij op het moment van de behandeling in eerste aanleg, niet in de gelegenheid is om zich tijdens het geding vanwege geneeskundige behandeling of andere omstandigheden te voegen. Hierdoor wordt de beledigde partij de mogelijkheid ontnomen om zowel in het geding in eerste aanleg als in hoger beroep gebruik te maken van het spreekrecht.

Mocht de beledigde partij daartoe toch de behoefte hebben, dan biedt artikel 317a alsnog de mogelijkheid daartoe. Hierdoor worden de rechten van de beledigde partij gewaarborgd.

Artikel 320

Ten aanzien van de voeging in het strafproces door de beledigde partij zijn in het wetsvoorstel enige aanpassingen aangebracht. Daarbij is de positie van de beledigde partij (en aldus van het slachtoffer) enigszins versterkt. De wijzigingen in artikel 320 strekken daartoe.

De wijziging van artikel 320 biedt thans de mogelijkheid dat de beledigde partij tot bewijs van de geleden schade of van het bedrag daarvan stukken overleggen, daarbij tevens voor dat bewijs eigen getuigen en deskundigen kan voorbrengen. Benadrukt wordt dat het in deze gaat om de

mogelijkheid tot het voorbrengen van getuigen en deskundigen in verband met het bewijs van de schade en de omvang ervan (artikel 320 lid 1).

De rechter kan in dit geval weigeren dat bepaalde opgegeven getuigen of deskundigen worden opgeroepen, indien naar zijn oordeel deze getuigen of deskundigen niets van doen hebben met de bepaling van de schade waarvoor door de beledigde partij in het strafproces is gevoegd (artikel 320 lid 3).

In verband met de oproeping van de getuigen en de deskundigen door het Openbaar Ministerie zal bij de voeging door de beledigde partij dan ook aan het Openbaar Ministerie schriftelijke mededeling of opgave moeten worden gedaan ten aanzien van de getuigen en deskundigen die door de beledigde partij zullen worden voorgebracht (artikel 320 lid 2).

Artikel 322a

De beledigde partij die spreekrechtgerechtigde is als bedoeld in artikel 316a, kan de verklaring afleggen omtrent de gevolgen welke het ten laste gelegde feit voor hem heeft gehad. De verklaring kan eventueel een schriftelijke verklaring zijn en hieraan zijn er geen vormvereisten verbonden. Dit is het moment voordat door de rechter omtrent de vordering betreffende de schadevergoeding een beslissing wordt genomen.

De spreekrechtgerechtigde behoeft niet zelf de verklaring af te leggen, maar kan daarbij gebruik maken van een bijzondere gemachtigde. De rechter kan daarbij worden verzocht en zal beslissen of het spreekrecht mag worden uitgeoefend door een daartoe bijzondere gemachtigde, bijvoorbeeld een tolk of vertaler. In voorkomende gevallen kan het spreekrecht ook door de raadsman worden uitgeoefend. Het spreekrecht is eigenlijk voor de spreekgerechtigde bedoeld. Maar indien de spreekgerechtigde bijvoorbeeld doofstom is of de Nederlandse taal niet goed beheerst, kan het spreekrecht door een tolk of een naast familielid worden uitgeoefend. Het hoeft geen beëdigde tolk/tolkvertaler te zijn.

Indien meerdere spreekgerechtigden hebben meegedeeld dat zij van hun spreekrecht gebruik willen maken, beslist de rechter afhankelijk van de betreffende strafzaak hoeveel personen en welke personen van het spreekrecht gebruik kunnen maken. Bij de aanwijzing daarvan kunnen onder andere als richtlijn voor de rechter dienen: de aard van de bloedverwantschap en de motivering om van het spreekrecht gebruik te maken.

Artikel 322b

Dit artikel geeft de rechter de bevoegdheid om rechtstreeks vragen te stellen aan de spreekgerechtigde over diens verklaring. Dit stelt de rechter in staat om een volledig en helder beeld te krijgen van de impact van het misdrijf op onder andere de spreekgerechtigde en om verduidelijking en aanvullende informatie te verkrijgen die van belang kunnen zijn voor de beoordeling van de zaak en de uiteindelijke strafmaat.

Daarnaast mogen de vervolgingsambtenaar en de verdachte niet direct vragen stellen aan de spreekgerechtigde. In plaats daarvan moeten zij hun vragen aan de rechter voorleggen, die vervolgens beslist of en hoe deze vragen worden gesteld. Deze werkwijze beschermt de spreekgerechtigde tegen onder andere mogelijke intimidatie, ongepaste druk of beledigende ondervraging door de verdachte of de vervolgingsambtenaar.

Dit proces beschermt de emotionele en psychologische integriteit van de spreekgerechtigde, zodat deze niet opnieuw getraumatiseerd worden door de rechtsgang. Bovendien bevordert het een gestructureerde en efficiënte procedure.

Door de vragen via de rechter te laten verlopen, ontstaat er een centraal punt voor het beheren van alle vragen aan de spreekgerechtigde. Dit voorkomt chaotische situaties, waarin meerdere partijen tegelijkertijd vragen stellen en draagt bij aan de orde en efficiëntie van de rechtszitting.

Paramaribo, de.....

CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI

**WET van,
houdende nadere wijziging van
het Wetboek van Strafvordering
(S.B. 1977 no. 94, zoals laatstelijk
gewijzigd bij S.B. 2023 no. 135)**

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat - in verband met de invoering van het spreekrecht voor slachtoffers van misdrijven - het nodig is het Wetboek van Strafvordering (S.B. 1977 no. 94, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 135) nader te wijzigen;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

ARTIKEL I

In het Wetboek van Strafvordering (S.B. 1977 no. 94, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 135) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Na artikel 316 worden twee artikelen 316a en 316b toegevoegd, luidende:

Artikel 316a

1. De beledigde partij die ingevolge artikel 316 over de strafzaak in het geding heeft gevoegd, kan daarbij tevens kenbaar maken van het spreekrecht als bedoeld in artikel 322a gebruik te willen maken.
2. Van het spreekrecht kan door de beledigde partij slechts gebruik worden gemaakt voor zover de strafzaak, waarin de beledigde partij zich heeft gevoegd, een misdrijf betreft.

Artikel 316b

1. Het spreekrecht kan door de beledigde partij worden uitgeoefend, door:
 - a. het directe slachtoffer van het misdrijf, zijnde degene die als rechtstreeks gevolg van een strafbaar feit vermogensschade of andere schade of nadeel heeft ondervonden;
 - b. de nabestaande van het slachtoffer, zijnde de huwelijks- of levenspartner en bij afwezigheid van deze de bloedverwanten in de rechte lijn tot en met de eerste graad.
2. Het spreekrecht kan ook worden uitgeoefend door de ouders van een slachtoffer dat jonger dan 18 (achttien) jaar is, of door een persoon die het slachtoffer als behorende tot zijn gezin, verzorgt en opvoedt en in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staat. Van het spreekrecht kan gezamenlijk of elk afzonderlijk gebruik worden gemaakt.

3. Indien het slachtoffer de leeftijd van twaalf jaren nog niet heeft bereikt, kan het spreekrecht worden uitgeoefend door zijn wettelijke vertegenwoordigers voor zover deze vertegenwoordiging niet in strijd is met het belang van de minderjarige. De wettelijke vertegenwoordigers kunnen tevens gezamenlijk of elk afzonderlijk, op de terechtzitting een verklaring afleggen over de gevolgen die de strafbare feiten genoemd in lid 1, bij hen teweeg hebben gebracht. De rechter kan, ambtshalve of op vordering van de vervolgingsambtenaar, beslissen dat het spreekrecht niet wordt uitgeoefend door de wettelijke vertegenwoordiger wegens strijd met het belang van de minderjarige.

- B. Na artikel 317 wordt een nieuw artikel 317a toegevoegd, luidende:

Artikel 317a

Het bepaalde in artikel 317 lid 1 is niet van toepassing, indien de beledigde partij slechts gebruik wenst te maken van het spreekrecht.

- C. Artikel 320 komt te luiden:

1. De beledigde partij mag tot bewijs van de geleden schade of van het bedrag daarvan stukken overleggen, daarbij tevens voor dat bewijs eigen getuigen en deskundigen voorbrengen.
2. Bij de voeging wordt door de beledigde partij aan het Openbaar Ministerie schriftelijke mededeling gedaan, waarin een opgave wordt gedaan ten aanzien van de getuigen en deskundigen die zullen worden voorgebracht.
3. De rechter kan weigeren dat bepaalde opgegeven getuigen of deskundigen wordt opgeroepen.

- D. Na artikel 322 worden de artikelen 322a en 322b toegevoegd, luidende:

Artikel 322a

1. De beledigde partij, die spreekrechtgerechtigde is als bedoeld in artikel 316a, kan daarbij een verklaring afleggen omtrent de gevolgen welke het ten laste gelegde feit voor hem heeft gehad.
2. De spreekgerechtigde kan de rechter verzoeken of het spreekrecht mag worden uitgeoefend door een daartoe bijzondere gemachtigde.
3. Indien meerdere spreekgerechtigden hebben meegedeeld dat zij van hun spreekrecht gebruik willen maken, beslist de rechter welke personen van het spreekrecht gebruik kunnen maken.

Artikel 322b

De rechter kan vragen stellen betreffende de verklaring door de spreekgerechtigde gedaan. Nadere vragen van de vervolgingsambtenaar en van de verdachte worden slechts door tussenkomst van de rechter gesteld.

ARTIKEL II

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
2. Zij treedt inwerking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
3. De Minister van Justitie en Politie is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de,

CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI

WET van,
houdende nadere wijziging van
het Wetboek van Strafvordering
(S.B. 1977 no.94, zoals laatstelijk
gewijzigd bij S.B. 2023 no. 135)

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ALGEMEEN

Het huidige Wetboek van Strafvordering heeft sedert haar vaststelling in 1977 een aantal wijzigingen gehad, maar de grondstructuur van het wetboek is in grote lijnen nog steeds dezelfde. In die grondstructuur (gematigd accusatoir) speelt het slachtoffer een marginale rol. Het slachtoffer is weliswaar vaak de initiator van het strafrechtelijk onderzoek door de aangifte die hij bij de politie van een jegens hem gepleegd strafbaar feit kan doen, maar nadat het strafrechtelijk onderzoek van start is gegaan, verdwijnt het slachtoffer uit beeld, tenzij zijn verklaring als getuige nodig is. Die verklaring dient dan om de waarheid van de toedracht van het gebeurde te achterhalen.

Bij de vaststelling van het huidige Wetboek van Strafvordering in de jaren zeventig (1977) is aan het slachtoffer wel de mogelijkheid geboden zich te voegen in het strafproces als beledigde partij en een vordering tot vergoeding van materiële schade tegen de verdachte in te dienen. Het slachtoffer heeft daarbij het recht zich in rechte te laten bijstaan.

Door de ontwikkelingen op internationaal niveau is er meer aandacht voor de positie van het slachtoffer gekomen.

In de jaren tachtig zijn de slachtofferrechten tot ontwikkeling gekomen. In het kader van de Verenigde Naties is in 1985 resolutie 40/34 aanvaard door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, waarin aanbevelingen zijn gedaan met betrekking tot de rechten van slachtoffers: *"The responsiveness of judicial and administrative processes to the needs of victims should be facilitated by (...) b. Allowing the views and concerns of victims to be presented and considered at appropriate stages of the proceedings where their personal interests are affected, without prejudice to the accused and consistent with the relevant national criminal justice system"*.

Maar van een verdere verandering in de positie van het slachtoffer in het strafproces is tot nu toe weinig van gekomen.

Het spreekrecht van slachtoffers in het strafrecht is een belangrijk instrument dat hen de mogelijkheid geeft om tijdens de rechtszaak te spreken over de impact van het misdrijf op henzelf en hun leven. Dit recht stelt slachtoffers in staat om hun stem te laten horen, hun verhaal te vertellen en hun gevoelens en standpunten kenbaar te maken aan de rechter en andere betrokkenen bij het strafproces. Het biedt slachtoffers de kans om gehoord te worden en hun verhaal rechtstreeks aan de rechter te vertellen voordat er een straf wordt opgelegd aan de dader.

Het apart regelen van het spreekrecht voor slachtoffers in het Wetboek van Strafvordering zou een manier kunnen zijn om het belang en de procedure ervan duidelijk te maken binnen de juridische context. Dit kan bijdragen aan het versterken van de rechten van slachtoffers en het vergroten van hun rol in het strafrechtelijk proces.

Het spreekrecht van slachtoffers kan onder andere verschillende doelen dienen.

1. Erkenning en empowerment: Door het spreekrecht kunnen slachtoffers zich gehoord en erkend voelen in het strafrechtelijk proces. Het geeft hen de mogelijkheid om een actieve rol te spelen en invloed uit te oefenen op de uitkomst van de zaak.
2. Informatieverstrekking: Slachtoffers kunnen de rechter voorzien van waardevolle informatie over de impact van het misdrijf op henzelf, hun familie en hun gemeenschap. Dit kan de rechter helpen bij het nemen van beslissingen over de strafmaat en andere aspecten van de zaak.
3. Emotionele verwerking: Het spreekrecht biedt slachtoffers de gelegenheid om hun emoties te uiten en hun gevoelens van woede, verdriet, angst en frustratie te delen. Dit kan een belangrijk onderdeel zijn van het helingsproces voor slachtoffers.
4. Preventie: Het horen van de persoonlijke verhalen van slachtoffers kan een afschrikkend effect hebben op daders en potentiële daders, waardoor het aantal misdrijven mogelijk wordt verminderd.

Het spreekrecht van slachtoffers wordt in veel rechtsgebieden erkend en kan variëren in de mate waarin het wordt toegepast en de specifieke procedures die van toepassing zijn.

Het is belangrijk op te merken dat het spreekrecht van slachtoffers niet betekent dat zij een formele rol krijgen in het strafproces, zoals bijvoorbeeld de rol van aanklager. Het is eerder een gelegenheid voor slachtoffers om hun perspectief te delen en hun stem te laten horen binnen het juridische kader van het strafrechtelijk proces.

Deze wet strekt dan ook de eerste stappen te zetten om daarin verandering te brengen. Het biedt het slachtoffer en de nabestaanden, naast de bestaande mogelijkheid om als beledigde partij in het strafgeding te voegen, in dat proces een forum om zich uit te spreken over de gevolgen die het strafbare feit voor hen heeft gehad.

Daarbij wordt aan het slachtoffer en de nabestaanden, voor zover deze zich als beledigde partij in het strafgeding hebben gevoegd ter zake van een vordering tot schadevergoeding, de ruimte geboden om in dat proces een verklaring af te leggen omtrent de gevolgen die het strafbare feit in zijn algemeenheid voor hen heeft gehad. Hiermee wordt eveneens aan *'het voegingsrecht van het slachtoffer terzake schadevergoeding'*, die van oudsher zich heeft beperkt tot de materiële schade, de ruimte gelaten de immateriële aspecten van de schade mede te nemen, nu de aan het slachtoffer en de nabestaanden gegeven *'spreekruimte'* daartoe zal bijdragen.

Het is om deze reden dat ervoor is gekozen om het spreekrecht aan het slachtoffer en de nabestaanden te koppelen met het gebruik van het *'voegingsrecht tot schadevergoeding'*. Bovendien wanneer een slachtofferverklaring ook door de rechter in zijn beoordeling van de zaak (schade) wordt betrokken, is het aannemelijk dat het slachtoffer zich serieus genomen zal voelen, en niet alleen maar om het zich alleen emotioneel te kunnen uiten.

De verklaring van het slachtoffer krijgt daardoor de plaats, die het toekomt, te weten onderdeel te worden van de informatie, waarover de rechter moet beschikken, alvorens tot zijn beoordeling te

komen met betrekking tot de omvang en de aard van de schade die door het strafbaar feit is aangericht. Niet alleen de rechter, maar ook de verdachte kan rechtstreeks van het slachtoffer of diens nabestaande horen wat het gepleegde misdrijf in hun leven heeft betekend.

Zodoende komen de gevolgen van het misdrijf dat hem ten laste is gelegd, in beeld en draagt dit er wellicht ook toe bij dat de verdachte gaat beseffen wat hem verweten wordt. Dit besef kan helpen bij het voorkomen van recidive.

De verklaring van het slachtoffer of diens nabestaande kan ook bijdragen aan het herstel van de emotionele schade, die bij het slachtoffer of diens nabestaanden is aangericht. In het openbaar een verklaring afleggen kan sommige van hen helpen de gevolgen van het misdrijf geheel of gedeeltelijk te verwerken. Bovendien kan het spreekrecht de zichtbaarheid van het slachtoffer vergroten en wellicht daardoor eveneens in het algemeen preventief werken.

Het wetsvoorstel regelt een spreekrecht, geen spreekplicht. Slachtoffers of diens nabestaanden die zich in verband met schadevergoeding in het strafproces hebben gevoegd, kunnen vrijelijk er voor kiezen al dan niet gebruik van te maken.

Slachtoffers of diens nabestaanden krijgen het recht op de openbare terechtzitting te kennen te geven welke gevolgen het ten laste gelegde feit bij hen te weeg hebben gebracht (victim's statement of impact statement).

Het is dus uitdrukkelijk niet de bedoeling dat aan slachtoffers of diens nabestaanden een mogelijkheid wordt geboden hun visie op de verdachte of de toe te kennen straf te geven.

B. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 316a

Er is gekozen om het spreekrecht door slachtoffers en nabestaanden te doen uitoefenen in het kader van de vordering tot schadevergoeding door de beledigde partij. Daarbij kan de beledigde partij die slachtoffer of nabestaande is, bij de voeging in het strafgeding eveneens aangeven van het spreekrecht gebruik te willen maken (artikel 316a).

In het algemeen deel is reeds aangegeven waarom deze keus is gemaakt.

De mogelijkheid om gebruik te kunnen maken van het spreekrecht door de beledigde partij is beperkt tot slechts de misdrijven; dus voor zover de strafzaak, waarin de beledigde partij zich heeft gevoegd, een misdrijf betreft. Deze beperking is ingegeven om te voorkomen dat slachtoffers van strafbare feiten van geringe ernst, waarvoor de beledigde partij voor een vordering tot schadevergoeding wel zou kunnen voegen in het strafproces, ook het spreekrecht zouden kunnen uitoefenen.

Artikel 316b

Tot de kring van degenen, die van het spreekrecht gebruik mogen maken, de zogenaamde spreekgerechtigden, behoort het directe slachtoffer van het misdrijf, zijnde degene die als rechtstreeks gevolg van een strafbaar feit vermogensschade of andere schade of nadeel heeft ondervonden.

Het slachtoffer is de eerst aangewezen om van het spreekrecht gebruik te maken. Is het slachtoffer overleden of anderszins niet in staat om van het spreekrecht gebruik te maken, dan komt dat recht toe aan de nabestaanden. Het komt gewenst voor de kring van gerechtigde nabestaanden te beperken.

Tot de nabestaanden rekent het wetsvoorstel de bloedverwanten in de eerste graad. Dit zijn de ouders van het slachtoffer of de kinderen.

Het wetsvoorstel maakt het eveneens mogelijk dat de echtgenoot of de partner van het slachtoffer het woord voert. In de opzet van het wetsvoorstel is de kring beperkt gehouden.

Het voorgaande betekent dat, wanneer het slachtoffer aangeeft te willen spreken, niet daarnaast ook nog eens anderen het woord kunnen voeren. Willen de nabestaanden van het spreekrecht gebruik maken, dan is één van hen daartoe gerechtigd. Het is niet wenselijk dat meerdere personen van het spreekrecht gebruik maken. Onderling zullen de gerechtigden moeten uitmaken, wie van hen het woord wil voeren. De zittingsrechter bepaalt wie van de nabestaanden en hoeveel nabestaanden het woord mag voeren (artikel 322a).

De mogelijkheid bestaat eveneens dat het spreekrecht wordt uitgeoefend door de ouders van een slachtoffer dat jonger dan 18 (achttien) jaar is. Benadrukt wordt dat er een nauwe band met het slachtoffer moet bestaan, bijvoorbeeld dat de minderjarige in hetzelfde huis van de ouders woont of door de ouder middels alimentatie/onderhoudsbijdrage wordt verzorgd. Ook door een persoon die dat slachtoffer als behorende tot zijn gezin, verzorgt en opvoedt en in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staat, kan het spreekrecht worden uitgeoefend. Van het spreekrecht kan in dit geval gezamenlijk of elk afzonderlijk gebruik worden gemaakt.

Indien het slachtoffer de leeftijd van twaalf jaren nog niet heeft bereikt, kan het spreekrecht worden uitgeoefend door zijn wettelijke vertegenwoordigers, voor zover deze vertegenwoordiging niet in strijd is met het belang van de minderjarige. De wettelijke vertegenwoordigers kunnen tevens gezamenlijk of elk afzonderlijk, op de terechtzitting een verklaring afleggen over de gevolgen die het strafbaar feit genoemd in lid 1, bij hen teweeg hebben gebracht.

Artikel 317a

Volgens artikel 317 lid 1 is de beledigde partij die zich niet in het geding in eerste aanleg heeft gevoegd voor wat de vordering tot schadevergoeding betreft, onbevoegd in het geding in hoger beroep te voegen. Indien de beledigde partij slechts gebruik wenst te maken van het spreekrecht, dan is ervoor gekozen om van voormelde bepaling af te wijken. Er kunnen gevallen zich voordoen, waarbij bijvoorbeeld de beledigde partij op het moment van de behandeling in eerste aanleg, niet in de gelegenheid is om zich tijdens het geding vanwege geneeskundige behandeling of andere omstandigheden te voegen. Hierdoor wordt de beledigde partij de mogelijkheid ontnomen om zowel in het geding in eerste aanleg als in hoger beroep gebruik te maken van het spreekrecht.

Mocht de beledigde partij daartoe toch de behoefte hebben, dan biedt artikel 317a alsnog de mogelijkheid daartoe. Hierdoor worden de rechten van de beledigde partij gewaarborgd.

Artikel 320

Ten aanzien van de voeging in het strafproces door de beledigde partij zijn in het wetsvoorstel enige aanpassingen aangebracht. Daarbij is de positie van de beledigde partij (en aldus van het slachtoffer) enigszins versterkt. De wijzigingen in artikel 320 strekken daartoe.

De wijziging van artikel 320 biedt thans de mogelijkheid dat de beledigde partij tot bewijs van de geleden schade of van het bedrag daarvan stukken overleggen, daarbij tevens voor dat bewijs eigen getuigen en deskundigen kan voorbrengen. Benadrukt wordt dat het in deze gaat om de

mogelijkheid tot het voorbrengen van getuigen en deskundigen in verband met het bewijs van de schade en de omvang ervan (artikel 320 lid 1).

De rechter kan in dit geval weigeren dat bepaalde opgegeven getuigen of deskundigen worden opgeroepen, indien naar zijn oordeel deze getuigen of deskundigen niets van doen hebben met de bepaling van de schade waarvoor door de beledigde partij in het strafproces is gevoegd (artikel 320 lid 3).

In verband met de oproeping van de getuigen en de deskundigen door het Openbaar Ministerie zal bij de voeging door de beledigde partij dan ook aan het Openbaar Ministerie schriftelijke mededeling of opgave moeten worden gedaan ten aanzien van de getuigen en deskundigen die door de beledigde partij zullen worden voorgebracht (artikel 320 lid 2).

Artikel 322a

De beledigde partij die spreekrechtgerechtigde is als bedoeld in artikel 316a, kan de verklaring afleggen omtrent de gevolgen welke het ten laste gelegde feit voor hem heeft gehad. De verklaring kan eventueel een schriftelijke verklaring zijn en hieraan zijn er geen vormvereisten verbonden. Dit is het moment voordat door de rechter omtrent de vordering betreffende de schadevergoeding een beslissing wordt genomen.

De spreekrechtgerechtigde hoeft niet zelf de verklaring af te leggen, maar kan daarbij gebruik maken van een bijzondere gemachtigde. De rechter kan daarbij worden verzocht en zal beslissen of het spreekrecht mag worden uitgeoefend door een daartoe bijzondere gemachtigde, bijvoorbeeld een tolk of vertaler. In voorkomende gevallen kan het spreekrecht ook door de raadsman worden uitgeoefend. Het spreekrecht is eigenlijk voor de spreekgerechtigde bedoeld. Maar indien de spreekgerechtigde bijvoorbeeld doofstom is of de Nederlandse taal niet goed beheerst, kan het spreekrecht door een tolk of een naast familielid worden uitgeoefend. Het hoeft geen beëdigde tolk/tolkvertaler te zijn.

Indien meerdere spreekgerechtigden hebben meegedeeld dat zij van hun spreekrecht gebruik willen maken, beslist de rechter afhankelijk van de betreffende strafzaak hoeveel personen en welke personen van het spreekrecht gebruik kunnen maken. Bij de aanwijzing daarvan kunnen onder andere als richtlijn voor de rechter dienen: de aard van de bloedverwantschap en de motivering om van het spreekrecht gebruik te maken.

Artikel 322b

Dit artikel geeft de rechter de bevoegdheid om rechtstreeks vragen te stellen aan de spreekgerechtigde over diens verklaring. Dit stelt de rechter in staat om een volledig en helder beeld te krijgen van de impact van het misdrijf op onder andere de spreekgerechtigde en om verduidelijking en aanvullende informatie te verkrijgen die van belang kunnen zijn voor de beoordeling van de zaak en de uiteindelijke strafmaat.

Daarnaast mogen de vervolgingsambtenaar en de verdachte niet direct vragen stellen aan de spreekgerechtigde. In plaats daarvan moeten zij hun vragen aan de rechter voorleggen, die vervolgens beslist of en hoe deze vragen worden gesteld. Deze werkwijze beschermt de spreekgerechtigde tegen onder andere mogelijke intimidatie, ongepaste druk of beledigende ondervraging door de verdachte of de vervolgingsambtenaar.

Dit proces beschermt de emotionele en psychologische integriteit van de spreekgerechtigde, zodat deze niet opnieuw getraumatiseerd worden door de rechtsgang. Bovendien bevordert het een gestructureerde en efficiënte procedure.

Door de vragen via de rechter te laten verlopen, ontstaat er een centraal punt voor het beheren van alle vragen aan de spreekgerechtigde. Dit voorkomt chaotische situaties, waarin meerdere partijen tegelijkertijd vragen stellen en draagt bij aan de orde en efficiëntie van de rechtszitting.

Paramaribo, de.....

CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI

Jan 11/4/25

Secretariaat Directeur
Ingek.: 20/2/25
S.O. no:

Ministerie van Justitie en Politie
Ingek. d.d. FEB 19 2025
No. 25-001204

PRESIDENT van de REPUBLIEK SURINAME

Telefoon: 420102

INGEKOMEN 20 FEB 2025

Aan: de Minister van
Justitie en Politie,
dhr. mr. K. Amoksi

Kenmerk: secpres/0352/25
Paramaribo, 19 februari 2025

Onderwerp: aanbieding advies Staatsraad inzake de
ontwerpwet houdende nadere wijziging
van het Wetboek van Strafvordering
(S.B. 1977 no. 94, zoals laatstelijk
gewijzigd bij S.B. 2023 no. 135).

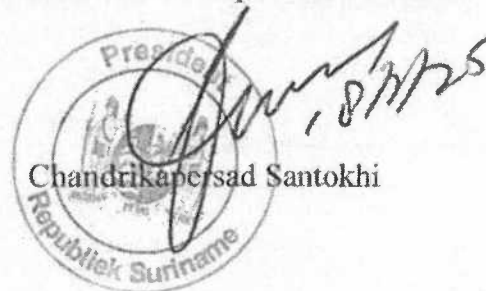
Dirjus
WJA
Jhr
20-2-25

Geachte Minister,

Bijgaand doe ik u toekomen het advies van de Staatsraad betreffende de ontwerpwet,
als in hoofde genoemd, met bijbehorende Memorie van Toelichting.

Gaarne wordt gevraagd het advies ter zake ter hand te willen nemen.

De President van de Republiek Suriname

Bijlagen: 1x

Mrs. Chin A-Fat
Urn.

namens de die

21/2/25 SOFp 24/000498

SMJ24000017

STAATSRAAD

Adres : Zeelandiaweg no. 8

Telefoon : 411421

E-mail : staatsraad1@gmail.com

Paramaribo, 2 februari 2025

Aan : de President van de Republiek Suriname,
tevens Voorzitter van de Staatsraad
Z.E. Chandrikapersad Santokhi

Nummer : 17/SR/2025

Bijlage(n) : 1

Onderwerp : Advies inzake de ontwerpwet houdende nadere wijziging van het Wetboek van
Strafvordering (S.B. 1977 no. 94, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 135),
met bijbehorende Memorie van Toelichting

Excellentie,

Refererend naar uw schrijven van 20 januari 2025, kenmerk: secpres/0352/25, doe ik u bij deze toekomen,
het advies inzake "de ontwerpwet houdende nadere wijziging van het Wetboek van Strafvordering
(S.B. 1977 no. 94, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 135), met bijbehorende Memorie van
Toelichting". ✓

De Vice-voorzitter

Mr. Drs. Urmila Ramlagansing

STAATSRaad

Adres: Zeelandiaweg 8

Telefoon: 411421

E-mail: staatsraad1@gmail.com

Datum : 12 februari 2025
Nummer : 17/SR/2025
Onderwerp : Advies inzake de ontwerpwet houdende nadere wijziging van het Wetboek van Strafvordering (S.B. 1977 no. 94, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 135), met bijbehorende Memorie van Toelichting

INLEIDING

Onderhavige ontwerpwet is ontvangen bij de Staatsraad op 22 januari 2025 en op 06 februari 2025 in de reguliere vergadering van Staatsraad plenair behandeld, waarbij is besloten de President advies te doen toekomen.

BEVINDINGEN van de RAAD

A. Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat:

1. het huidige Wetboek van Strafvordering sedert haar vaststelling in 1977 een aantal wijzigingen heeft gehad, maar de grondstructuur van het wetboek in grote lijnen nog steeds dezelfde is.
2. in die grondstructuur (gematigd accusatoir) het slachtoffer een marginale rol speelt.
3. het slachtoffer weliswaar vaak de initiator is van het strafrechtelijk onderzoek door de aangifte die hij bij de politie van een jegens hem gepleegd strafbaar feit kan doen, maar nadat het strafrechtelijk onderzoek van start is gegaan, verdwijnt het slachtoffer uit beeld, tenzij zijn verklaring als getuige nodig is.
4. bij de vaststelling van het huidige Wetboek van Strafvordering in de jaren zeventig (1977) aan het slachtoffer wel de mogelijkheid is geboden zich te voegen in het strafproces als beledigde partij en een vordering tot vergoeding van materiële schade tegen de verdachte in te dienen.
5. het slachtoffer daarbij het recht heeft zich in rechte te laten bijstaan.
Door de ontwikkelingen op internationaal niveau is er meer aandacht voor de positie van het slachtoffer gekomen.
6. het spreekrecht van slachtoffers in veel rechtsgebieden erkend wordt en kan variëren in de mate waarin het wordt toegepast en de specifieke procedures die van toepassing zijn.
7. het wetsvoorstel een spreekrecht regelt, geen spreekplicht. Slachtoffers of diens nabestaanden die zich in verband met schadevergoeding in het strafproces hebben gevoegd, kunnen vrijelijk voor kiezen al dan niet gebruik van te maken.
Slachtoffers of diens nabestaanden krijgen het recht op de openbare terechtzitting te kennen te geven welke gevolgen het ten laste gelegde feit bij hen te weeg hebben gebracht (victim's statement of impact statement).

B. De Raad heeft nota genomen van het ontwerp en de motivering zoals opgenomen in de Memorie van Toelichting en vraagt aandacht voor het volgende.

Artikelsgewijs

1. **Artikel I. Artikel 316b, Lid 1b. "de ... graad".**
Voorgesteld wordt toe te voegen in onderhavig lid, "echtgenote", inhoudende: "de nabestaande van het slachtoffer, zijnde de echtgenoot, echtgenote of de partner, en bij afwezigheid van deze de bloedverwanten in de rechte lijn tot en met de eerste graad".
2. **Artikel I. Artikel 316b, Lid 2. "Het ... gemaakt".**
Onderhavig artikel is in strijd met het nieuw Burgerlijk Wetboek. Gaarne aandacht dat onderhavige in lijn wordt gebracht en in stede van de leeftijd van 21 jaar, het 18 jaar dient te zijn.

1. Advies inzake de ontwerpwet houdende nadere wijziging van het Wetboek van Strafvordering (S.B. 1977 no. 94, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 135)

3. Artikel I, Lid 3. "Indien ... minderjarige".

Voorgesteld wordt toe te voegen in onderhavig artikel "in bijzijn", inhoudende: "Indien het slachtoffer de leeftijd van twaalf jaren nog niet heeft bereikt, kan het spreekrecht worden uitgeoefend door zijn wettelijke vertegenwoordigers voor zover deze vertegenwoordiging niet in strijd is met het belang en *in bijzijn* van de minderjarige".

ADVIES

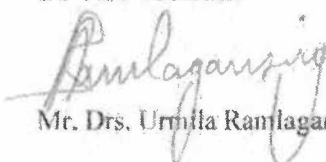
De Raad adviseert de President, om met inachtneming van hetgeen gesteld is in de Bevindingen van de Raad, mee te werken aan de totstandkoming van de ontwerpwet zoals in hoofde is aangegeven.

Aldus gegeven in zijn vergadering van 06 februari 2025.

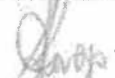
De voorzitter

Namens deze,

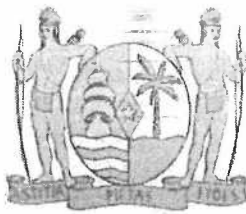
De Vice-voorzitter

Mr. Drs. Urmila Ramlagansing

De Secretaris

Cherin Karijo

2. Advies inzake de ontwerpwet houdende nadere wijziging van het Wetboek van Strafvordering (S.B. 1977 no. 94, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 135)

Ministerie van
Justitie en Politie
COD-01-2025
no:

DE RAAD VAN MINISTERS

MISSIVE

Secretariaat Directeur

Ingek:

9/1/25

S.D. no:

No. 2835/RvM

Paramaribo, 11 december 2024

Aan: de Minister van Justitie en Politie

Hierbij deel ik U mede dat de Raad van Ministers, naar aanleiding van Uw voorstel van 24 november 2024 No. MJP339/24, in zijn vergadering van woensdag 11 december 2024 zijn goedkeuring heeft gehecht aan de ontwerpwet houdende nadere wijziging van het Wetboek van Strafvordering (S.B. 1977 no. 94, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 135), alsmede aan de bijbehorende Memorie van Toelichting.

De Vice President,
Voorzitter van de Raad van Ministers,

R. BRUNSWIJK MBA

cc: - de overige Ministers
- de Voorzitter van de Rekenkamer van Suriname

Mr. Chu F. Faber
9/1/25

Dir. Jus.
aangehouden 01/125
D

